

HUMANISTISKA OCH TEOLOGISKA
STUDENTKÅREN VID LUNDS UNIVERSITET

”Får en sitta här?”

En undersökning om antalet studieplatser på
Humanistiska och teologiska fakulteterna

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Inledning	2
Definition av en studieplats	2
Metod.....	5
Resultat	5
Synpunkter och rekommendationer.....	6

Inledning

En av de viktigaste faktorerna för den fysiska studiemiljön är studieplatsen, studenternas arbetsplats i universitetsbyggnaden. Inte bara studieplatsens utformning utan även antalet studieplatser spelar stor roll. Runt 6000 studenter studerar vid Humanistiska och teologiska fakulteterna, och många av dessa har behov av tillgång till universitetsförsedda studieplatser. Under 2014 har Humanistiska och teologiska studentkårens Studiesociala utskott undersökt antalet studieplatser på humanistiska och teologiska fakulteterna. Ingen tidigare liknande undersökning har gjorts, och på grund av fakulteternas flytt till de nya lokalerna i LUX fick frågan en särskild relevans. Inför flytten utfärdade fakulteterna löften om ungefär 225 studieplatser¹ i den nya byggnaden, och utskottet var intresserade av att ta reda på om dessa löften skulle uppfyllas samt hur antalet studieplatser skulle påverkas av flytten. Det var därför viktigt att räkna studieplatserna i de gamla lokalerna medan dessa fortfarande var tillgängliga.

För att kunna utföra undersökningen behövde utskottet skapa en formell definition av vad en studieplats är, då ingen sådan fanns. Därefter räknades antalet studieplatser i de gamla institutionslokalerna som skulle flytta till LUX, samt på SOL, under våren 2014, och efter flytten på LUX under hösten 2014.

Syftena med denna undersökning är flera. För det första vill vi ge kåren och fakulteterna en klarare bild av situationen vad gäller studieplatser. Vi vill även, genom att sätta krav på vad som krävs och är önskvärt av en studieplats, hjälpa till med utformandet av universitetsmiljöer för studenter i framtiden. Slutligen vill vi kunna ge specifika synpunkter på studieplatsernas utformning som de ser ut nu på humanistiska och teologiska fakulteterna.

Definition av en studieplats

Bland universitets informationsmaterial finns ofta siffror på antalet studieplatser på institutioner och campus, men sällan någon definition på vad som egentligen är en studieplats. För oss är en studieplats en arbetsplats som ska kunna användas till att arbeta med sina studier. Därför har vi använt oss av Arbetsmiljöverkets dokument "Arbetsplatsens utformning" (AFS 2009:2)² som bas för vår definition. Dokumentet berör allt ifrån ventilation till belysning, och även hur dess föreskrifter ska tillämpas. Med AFS 2009:2 samt studenternas behov i åtanke så har utskottet bestämt sig för att dela upp studieplatsen i tre olika kategorier: individuell läsplats, individuell läsplats med dator samt grupparbetsplats.

¹ Enligt "FAQ om LUX", [<http://www.ht.lu.se/om-fakulteterna/lux-ett-nytt-ht-campus/faq>]

² Tillgänglig via [http://www.av.se/dokument/afs/afs2009_02.pdf]

Oavsett vilken typ av studieplats det rör sig om så finns några generella regler som berör dem alla. Ljussättning, ljudnivå, temperatur, ventilation, och tillgång till toaletter måste nå upp till en viss standard. Dessa är grundläggande krav för en god arbetsmiljö som alla typer av studieplatser bör följa. Eftersom vi inte har tillgång till den expertis eller utrustning som krävs för att exakt mäta dessa standarder, har vi med utgångspunkt i Arbetsmiljöverkets dokument bedömt vad vi anser är rimligt. Det vi generellt tycker är viktigast är att naturligt dagsljus är att föredra, samt att ljus som inte återger färg bra, exempelvis väldigt gult ljus, inte är optimalt. Angående ljudnivån så bör den hållas inom rimliga gränser. Detta medför att studieplatser som befinner sig i anslutning till miljöer för uppehåll och umgänge, såsom kafeterior eller lunchrum, inte får räknas som studieplatser på grund av den förhöjda ljudnivån.

För att en studieplats ska räknas som en individuell läsplats har vi definierat några grundläggande krav. Vi har valt att använda oss av måttet 60x40 cm som minimikrav på arbetsyta. Utifrån vår mätning så är det vad som krävs för att få plats med både ett anteckningsblock samt en kursbok på samma yta. Detta anser vi är den minsta möjliga yta som behövs för att på ett ordentligt sätt jobba långvarigt med studierna på platsen. Gällande cirkulära bord har vi utgått ifrån de bord som finns på LUX, och kommit fram till att ett bord med minst 70 cm i diameter kan rymma en studieplats, ett bord med 110 cm kan rymma två eller tre, och ett med 120 cm kan rymma fyra. Det är också viktigt att ergonomin är god vid studieplatsen. Det krävs en stol med ryggstöd samt att bordet är av acceptabel höjd. Individuella läsplatser ska vara tillgängliga utan bokning i olåsta miljöer. Vi har valt att inte definiera tillgång till eluttag som ett krav för individuella studieplatser, eftersom vi inte anser att det är en grundförutsättning för att kunna arbeta vid platsen. Det är dock något vi rekommenderar att de flesta individuella läsplatser ska ha tillgång till.

En individuell läsplats med dator följer i princip samma definition som den individuella läsplatsen, men med den stora skillnaden att det ska finnas en av institutionen eller fakulteten försedd dator. Datorn ska ha tillgång till internet samt enkla kontorsprogram så som Word.

För att skilja på individuella läsplatser och grupparbetsplatser har vi gjort en distinktion gällande avskildhet. För att kunna jobba i grupp så är det viktigt att man ska kunna hålla diskussioner och samtal utan att störa andra eller störas av närliggande ljud. Det är därför viktigt att en grupparbetsplats ligger avskilt. Vid varje grupparbetsplats så ska det finnas bord och stolar med ryggstöd. Ytan på arbetsplatsen följer inte samma strikta regler som vid en individuell läsplats, men det bör fortfarande finnas yta för alla att jobba på. Grupparbetsplatserna kan delas upp i två olika kategorier: för 4 – 6 personer (liten) samt för 7+ personer (stor). Detta för att kunna påvisa vilka typer av grupparbetsplatser som finns och då även om det skulle finnas någon avsaknad av någon specifik storlek. För att något ska räknas som en grupparbetsplats för studenter ska det endast avses användas av studenter och inte av lärare, och därför får det inte finnas någon förtur för lärare att boka det. Ett grupprum får därför inte vara bokningsbart vid Lunds universitets anställdas system TimeEdit, eftersom lärare kan boka lokaler där flera månader i förväg. Om grupparbetsplatsen har tillgång till

exempelvis whiteboard eller projektor så är det någonting vi anser är positivt och som rekommenderas, men det är inte heller något krav.

Ett sista krav vi ställer på studieplatser är att de endast ska vara avsedda att vara studieplatser, och inte samtidigt som exempelvis matplats. Detta innebär att platserna i ett lunchrum inte kan räknas som studieplatser.

Detta är dels på grund av de särskilda krav vi ställer på studieplatser och att det är svårt att kombinera dessa med de krav som ställs på andra slags miljöer. Det finns också en risk att studieplatser blir otillgängliga för att de används till andra aktiviteter.

Nedan följer en översikt av våra definitioner av studieplatser.

En studieplats kan vara en av följande tre kategorier:

- Individuell läsplats
- Individuell läsplats med dator
- Grupparbetsplats

Ingen studieplats kan tillhöra mer än en kategori. En studieplats bör endast vara avsedd som studieplats.

En **individuell läsplats** ska:

- Ha tillgång till bord med minst en yta av 60x40 cm, eller minst en diameter av 70 cm
- Ha en stol med ryggstöd
- Ha acceptabel belysning
- Ha acceptabel ljudnivå
- Ha acceptabel ventilation
- Ha acceptabel temperatur
- Vara tillgänglig för studenter 8 timmar per vardag
- Finnas i en oläst miljö som ej kan bokas av andra än studenter
- Ha tillgång till toalett

Utöver kraven för en individuell läsplats ska en **individuell läsplats med dator**:

- Ha tillgång till av universitetet försedd dator

Utöver kraven för individuell läsplats ska en **grupparbetsplats**:

- Ha plats för antingen 4-6 personer eller 7+ personer
- Ha tillgång till eluttag
- Vara avskild från andra studieplatser och studentmiljöer

Grupparbetsplatser kan vara i låsta miljöer men måste främst vara bokningsbara av studenter.

Metod

Räkningen av studieplatser utfördes genom att minst två personer samtidigt gick runt i lokalerna och utefter våra definitioner räknade antal platser under dagtid på vardagar. Undersökningarna genomfördes under april månad 2014 i de gamla lokalerna och SOL, samt december månad 2014 på LUX.

Resultat

Under vårterminen 2014 räknades antalet studieplatser vid fakultetens dåvarande lokaler och under höstterminen 2014 räknades platserna vid fakultetens nya lokaler LUX. Nedan följer resultatet av vår undersökning.

Lokal:	Ind. läsplats:	Läsplats m. dator:	Små grupparb.platser:	Stora grupparb.platser:
Arkeologen	1	5	0	0
Filosofen	6	4	0	0
Historiska	9	2	0	1
CTR	52	7	2	1
Kulturvetenskap	18	6	0	13
SOL	147	42	3	3
LUX	194	4	4	2
Totalt innan flytt:	233	66	5	18
Totalt efter flytt:	341	46	7	5

Som kan ses ovan har antalet individuella studieplatser ökat i och med flytten till LUX, medan antalet studieplatser med dator har minskat. Antalet grupparbetsplatser har ökat, men inte särskilt mycket, vilket delvis beror på hur vi har valt att definiera en grupparbetsplats. Många av de grupprum som tillhandahålls på LUX fungerar som undervisningslokaler och är bokningsbara av lärare långt innan studenter kan det, och därför räknar vi inte dem som fullgoda studieplatser.

Antalet studieplatser med dator har minskat i och med flytten, vilket beror på att de små institutionsbiblioteken alla hade några datorer tillgängliga för studenter och det nya biblioteket i LUX till skillnad från biblioteket i SOL inte har datorsalar tillgängliga för studenter. Det finns datorsalar på andra platser i LUX, men dessa är låsta och kan därför inte betraktas som studieplatser.

Vi såg ett ganska stort antal "läsplatser", med vilket vi menar fåtöljer eller liknande sittplatser som saknar korrekt ergonomi för skrivarbete och i vissa fall helt saknar bordsyta. Även om vi ser positivt på dessa så kan de inte räknas som studieplatser enligt vår definition. I dagsläget finns det nu ca 18 studenter per studieplats i teorin medan det i praktiken är många fler som delar på platserna. De studieplatser som finns på LUX och SOL är tilltänkta först och främst till studenterna på HT-fakulteterna

men på grund av bristen av studieplatser på andra fakulteter finner man ofta deras studenter på dessa utrymmen.

Slutligen ser vi att det totala antalet regelrätta studieplatser på LUX ligger under antalet för de utlovade ungefär 225 studieplatserna.

Synpunkter och rekommendationer

Humanistiska och teologiska studentkåren ser positivt på att fakulteternas totala antal studieplatser har ökat i och med flytten till LUX, men vi vill ändå göra tre anmärkningar. Till att börja med är det stora antalet nya studieplatser mindre än mängden humaniora- och teologistudenter som ska samsas om studieplatserna. När de endast har ett fåtal timmar lärarledd undervisning per vecka bör de få möjlighet att bedriva självständiga studier i en god arbetsmiljö resten av tiden. Studieplatserna på LUX och SOL används även av studenter från andra fakulteter vilket leder till ökad platsbrist. Vi vill rekommendera att man ser över möjligheterna att skapa ännu fler studieplatser så att fler studenter kan arbeta i universitetsmiljöerna.

Det andra är att trots att ett stort antal studieplatser har skapats så är många av dessa placerade i stora öppna miljöer i anslutning till platser där många personer förflyttar sig. Detta leder till en ljudnivå som ofta ligger på gränsen till det acceptabla. Det verkar som att utformningen av dessa miljöer inte har ordentligt anpassats för att studier ska kunna bedrivas där. Det är också värt att notera att platser som ligger i anslutning till kafeterior inte har räknats, även om de inte egentligen tillhör kafeterierna. Då dessa ligger i öppna, ofta bullriga miljöer har de samma problem som ovan, samt olämplig belysning och andra miljöproblem, vilket gör att de inte uppfyller de krav vi ställt på studieplatser. I dagsläget används ändå många av platserna till grupparbeten, vilket visar på ett behov av fler regelrätta grupparbetsplatser.

Den tredje anmärkningen rör studenternas tillgång till grupprummen på LUX. Om dessa kunde räknas som grupparbetsplatser skulle vi fått ett mycket större antal sådana, men som det nu ser ut måste de betraktas som lokaler för lärare i första hand. Dessa rum är dessutom utformade främst som undervisningslokaler som görs tillgängliga för studenter i mån av plats och tid. Under tiden som undersökningen gjordes var reglerna för de grupprum som ligger i biblioteket på LUX inte bestämda, men var åtminstone tills vidare sådana att studenter kunde boka dem på samma villkor som lärare, och är således med i vår beräkning. Då dessa rum till sin design och plats är väldigt väl lämpade till studiearbete skulle vi rekommendera att dessa regler fortsätts att hållas som sådana att de kan räknas som studieplatser. Vi vill till sist uppmantra Humanistiska och teologiska fakulteterna till att i allmänhet överväga vad syftet med studieplatser är och hur de definieras. Om de, som vi anser, är tänkta att vara studenternas arbetsplatser, rekommenderar vi att de uppfyller de krav som vi har tagit fram när det planeras ytterligare framtida studieplatser.

Studiesociala utskottet 2013/2014:

Nils Asplund, Oskar Johansson, Ilda Kahrmanovic, Therese Whass

Studiesociala utskottet 2014/2015:

Nils Asplund, Amanda Bjernestedt, Ronja Lundgren, Lukas Olsson, Mikael Skäppegård

Redaktör för rapporten:

Lukas Olsson, Vice kårordförande med studiesocialt ansvar 2014/2015

Humanistiska och teologiska studentkårens Fullmäktige 2014/2015 har ställt sig bakom rapporten.